

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/73/2025
Identifikačné číslo spisu:	5123237465
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5123237465.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. narodeného N., zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária LUKAJKA & PARTNERS s. r. o., Trenčín, Jesenského 7713/12, IČO: 52471420, proti žalovanému Zberné suroviny Žilina a.s., Žilina, Kragujevská 3, IČO: 50634518, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., Trenčín, Piaristická 46/276, IČO: 36837857, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 45C/100/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. marca 2025 sp. zn. 9Co/159/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 10. júna 2024 č. k. 45C/100/2023-151 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému vo vzťahu k žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplattenia nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur, na tom základe, že dňa 13. 12. 2022 v práci utrpel pracovný úraz, ktorý bol klasifikovaný ako ťažká ujma na zdraví, za ktorý nesie zodpovednosť zamestnávateľ, t. j. žalovaný. Žalobca mal za to, že v dôsledku pracovného úrazu došlo k zásahu do jeho osobnostnej sféry: má problémy so spánkom, nie je schopný zaspať, trpí zmenou nálad, nemôže sa venovať súkromným aktivitám s partnerkou, trénovaniu detí - karate, štandardným tancom, z dôvodu rizika úderu, čo má dopad aj na jeho rodinný život. Za nesporné súd považoval, že v dôsledku pracovného úrazu došlo u žalobcu k ťažkej ujme na zdraví, v dôsledku čoho mohli nastať/nastali aj iné nepriaznivé následky (ako dôsledok poškodenia zdravia), ktoré sa môžu prejaviť v osobnostnej sfére, resp. v súkromnom, rodinnom živote žalobcu. Tieto ujmy sú však kryté cez ust. § 444 Občianskeho zákonníka (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia). Ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. upravujú náhradu za dôsledky poškodenia zdravia, dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, rodinnom ale aj športovom, či politickom živote. Pokrývajú teda náhradu

všetkých obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských potrieb, úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia. Súd mal za to, že žalobcovi nevznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože ním tvrdené ujmy sú odškodňované cez ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že k rovnakému záveru o nedôvodnosti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy by dospel aj v prípade, ak by nárok posúdil podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Podčiarkol, že žalobca mal nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť. Súd dospel k záveru, že žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal nielen existenciu príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmou, ale nepreukázal ani existenciu, závažnosť vzniknutej ujmy, teda že by utrpel závažnú ujmu. Dôvodil tým, že došlo k zásahu do jeho zdravia, do jeho súkromného, rodinného života, že pred úrazom sa venoval trénovaniu detí (karate), štandardným tancom, že túto činnosť nemôže vykonávať z dôvodu rizika úderu - uvedené tvrdenia však žiadnym spôsobom nepreukázal. Nezdokladoval, že sa naozaj reálne pred úrazom venoval trénovaniu detí, že sa venoval aktívne štandardným spoločenským tancom, rovnako nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, že nemôže cestovať, že bol motorkár, že nemôže jazdiť, nakoľko je často pod vplyvom liekov (súd nemal preukázané ani z predložených lekárskeho správ zo strany žalobcu - časté užívanie liekov po celé obdobie od pracovného úrazu do rozhodnutia súdu, konkrétne lieky neboli ani uvádzané v predložených lekárskeho správach). V rámci výsluchu na pojednávaní uviedol, že je spôsobilý po zdravotnej stránke, sám osobne si dal urobiť psychologické vyšetrenia, takže papierovo a odborne je spôsobilý viesť motorové vozidlá (klinická psychologička, dopravná psychologička, testy, podľa ktorých môže viesť všetky druhy motorových vozidiel). Sám žalobca sa na pojednávaní vyjadril, že aj v súčasnosti jazdí na motorke po okolí, (že predtým jazdil aj po celej Európe, nepreukázal), že aj v súčasnosti vedie motorové vozidlá, robí šoféra na nákladnom aute, zamestnal sa u inej firmy. Nepreukázal ani, že sa nemôže venovať súkromným aktivitám s partnerkou, že sa natrvalo zmenil jeho život, že sa musel zriecť prechádzajúceho spôsobu života, rozporoval si aj v tvrdeniach, že má problémy so spánkom, nie je schopný zaspať, na pojednávaní sa naopak vyjadril, že by stále spal, spí hlbokým spánkom. Pokiaľ uvádzal, že je u neho veľmi častá zmena nálad zapríčinená neustále neutíchajúcou bolesťou, šumom v ušiach, rozdvojeným videním - uvedené nie je preukázané ani z predložených listinných dôkazov zo strany žalobcu (ambulantné správy od lekárov od decembra 2022 do apríla 2023), pričom za obdobie od apríla 2023 do rozhodnutia súdu v danej veci (6/2024) žalobca nepredložil žiadne lekárske správy. Súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu dôvodná nie je.

1.2. O nároku náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a žalovanému ako úspešnej strane v spore priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 18. marca 2025 sp. zn. 9Co/159/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému vo vzťahu k žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upravenú § 11 a nasl. OZ (a s ním spojeným právom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch) a právom na náhradu škody v zmysle § 415 a nasl. OZ, medzi týmito dvoma inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho, právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe a má majetkovú povahu. Aktuálna súdna prax nevylučuje, že s určitým skutkovým javom je spojený vznik nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako i náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej na osobnostných právach, má však vždy na zreteli odlišnosť vzťahov, z ktorých sú tieto nároky vyvodzované a tiež právnu úpravu, ktorá na ne dopadá. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v platnom znení nemožno vyvodíť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti súkromia alebo rodinného života poškodeného (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013). Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí z 30. novembra 2009 sp. zn. 1Cdo/100/2009 vyriekol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jedným z čiastkových relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby a vzniká vtedy, pokiaľ morálne zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ ako výsostne osobné právo nepostačuje na vyváženie a zníženie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti

nemateriálnych osobnostných práv (obdobne ako pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Právo zo zodpovednosti za škodu a z porušenia osobnostných práv si hlavne v čiastkových nárokoch na odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia oproti právu na náhradu nemajetkovej ujmy konkurujú, nakoľko sú hodnotené na základe sčasti totožných a sčasti veľmi príbuzných skutkových údajov, avšak ide o inštitúty celkom samostatné. Postup pri uplatňovaní nárokov podľa § 444 a § 11 a nasl. OZ tak významne ovplyvňujú skutkové tvrdenia, ktoré nesmú byť totožné. V tejto súvislosti nie je dôležité pomenovanie nárokov, podstatná je totožnosť, resp. odlišnosť skutočností, ktoré sú predmetom nároku. Napokon sa sudy zhodli v tom, že náhrada škody na zdraví plní reparačnú funkciu pre poškodeného, zatiaľ čo ochrana osobnosti plní funkciu preventívno-sankčnú, a preto sa vždy musí prihliadať k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaniu a šírke zásahu vzniknutej nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie postihnutej osoby v spoločnosti. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že v prípade uplatňovania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako iného odlišného nároku od nároku na náhradu škody podľa § 442 a nasl. OZ je potrebné, aby žalujúca strana nielen dostatočne skutkovo vymedzila základ ňou uplatneného nároku, ale tento i dôkazne podložila a skutkovo preukázala. Uvedené napokon vyplýva i z definície dôkaznej povinnosti, z ktorej jednoznačne vyplýva, že žalujúca strana v konaní má nielen povinnosť tvrdenia, ale i povinnosť dôkaznú, ktorá je premietnutá v súčasnosti v ust. § 150 ods. 1 OZ. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Každá zo strán je povinná predložiť dôkazy na podporu vlastných tvrdení, dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, teda ide o toho účastníka, resp. o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. To znamená, že pokiaľ žalobca tvrdí, že v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý sa mu stal 13. 12. 2022 a bol klasifikovaný ako ťažká ujma na zdraví, má problémy so spánkom, nie je schopný zaspať, trpí zmenou nálad, nemôže sa venovať súkromným aktivitám s partnerkou, venovať sa trénovaniu detí karate, štandardným tancom, jazde na motorke, bolo z jeho strany potrebné, aby predložil dôkazy podporujúce jeho tvrdenia a najmä, že sa týmito aktivitám pred úrazom venoval aktívne. Tiež musí vzhľadom na konkurenciu s nárokom na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, preukázať dopad, ako sa tieto obmedzenia dotýkajú jeho osobnosti v súkromnej, osobnej a najmä rodinnej sfére, ako zasiahli do jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti. Je síce pravdou, že ust. § 151 ods. 1 OZ hovorí, že skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, avšak to neznamená, že ide o tvrdenia produkované bez materiálneho podkladu. Ak totiž žalobca v konaní prezentoval určité tvrdenia, ktoré dôkazne nepodložil, nemohol následne ani žalovaný, a nie je to možné od neho ani spravodlivo žiadať predkladať dôkazy, ktoré by nepodložené tvrdenia žalobcu vyvracali. Navyše, vzhľadom na konkurenciu nárokov na náhradu škody na zdraví, teda sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestné s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, je žalobca zároveň povinný preukazovať, že nároky uplatnené ním v predmetnom konaní nebolo možné uspokojiť prostredníctvom nárokov v zmysle ust. § 444 OZ, teda ako nároku na náhradu bolestného, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia. To znamená, že z jeho strany bolo potrebné zároveň deklarovať, že ide o nároky čisto rýdzo osobnej povahy, dotýkajúce sa jeho práva na ochranu dôstojnosti, rodinného, súkromného života, teda na ochranu jeho osobnosti ako takej. Zároveň, aby bola nemajetková ujma odškodniteľná v peniazoch, vyžaduje sa, aby zásah dosahoval určitú intenzitu, rozsah a trvanie. Súd tiež musí zároveň zvažovať i okolnosti, za ktorých k zásahu došlo a závažnosti dôsledkov zásahu. Pokiaľ žalobca tvrdí, že nemôže vykonávať určité činnosti, ktorým sa venoval pred úrazom (trénovanie detí karate, štandardné tance, jazdenie na motorke), ide o čiastkové nároky spadajúce pod odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak zároveň za situácie, ak by tieto skutočnosti hodnoverne súdu doložil. Je rozporné, pokiaľ žalobca v súčasnosti pôsobí ako vodič z povolenia, a na druhej strane tvrdí, že je obmedzený v rozvíjaní svojich aktivít a záľub, nakoľko i z poukazovaných lekárskeho správ vyplýva, že v určitom období po úraze užíval lieky ako prirodzenú reakciu na zmiernenie a odstránenie následkov ťažkej ujmy na zdraví, ktorú utrpel. Zároveň však nepreukázal, ako v príčinnej súvislosti s užívaním týchto liekov došlo k zásahu do jeho súkromného, rodinného a osobného života. Je kontraproduktívne tvrdenie žalobcu, že na jednej strane trpí neustálou neutíchajúcou bolesťou, šumom v ušiach, rozdvojeným videním, a na druhej strane mu zo strany klinického i dopravného psychológa bolo umožnené jazdiť bez obmedzení na motorových vozidlách. Ani predložené lekárske správy tvrdenia

žalobcu nepreukazujú. Ako nepravdivé súd vyhodnotil i tvrdenia žalobcu uvedené v podanom odvolaní o tom, že súd opomenul stranám predniesť predbežné právne posúdenie veci, nakoľko z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 10. 6. 2024 jednoznačne vyplýva, že prvoinštančný súd si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 181 ods. 2 CSP splnil. V kontexte uvedeného, odvolací súd sa postupom podľa § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi vyslovenými zo strany prvoinštančného súdu a jeho rozhodnutie ako správne postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.2. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, v nadväznosti na čo mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že v prípade ťažkej ujmy na zdraví, ide o zásah do zdravia, pričom v dôsledku tohto poškodenia zdravia mohli nastať/nastali aj iné nepriaznivé následky (ako dôsledok poškodenia zdravia), ktoré sa môžu prejavíť v osobnostnej sfére, resp. v súkromnom, rodinnom živote poškodeného. Tieto ujmy sú podľa názoru súdu prvej inštancie kryté cez ust. § 444 Občianskeho zákonníka (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia). Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávnosť uvedeného záveru, a síce záveru, že ujmy zo zásahu do zdravia, ktoré sa prejavia v osobnostnej sfére, resp. v súkromnom, rodinnom živote poškodeného, sú kryté iba cez ust. § 444 Občianskeho zákonníka (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia), pričom žalobca v podanom odvolaní, aj vo svojich podaniach v konaní pred súdom prvej inštancie, poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013. Súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou žalobcu, opierajúcu sa o na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013, vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal, vôbec sa nezaoberal závermi uvedenými v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013, a vôbec nevysvetlil, z akého dôvodu sa priklonil k záverom uvedeným v uznesení Ústavného súdu SR I. ÚS 426/2014. Odvolací súd svoje rozhodnutie oprel o rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013, pričom sa vôbec nevysporiadal s tým, že súd prvej inštancie vychádzal z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, resp. Uznesenia Ústavného súdu SR I. ÚS 426/2014, ktoré prezentujú úplne opačné právne závery, ako rozsudok Najvyššieho súdu. Pokiaľ odvolací súd vo svojom rozhodnutí potvrdzuje správnosť záverov súdu prvej inštancie, pričom súčasne vo svojom vlastnom odôvodnení aplikuje na prejednávanú vec závery z rozhodnutia vyššej súdnej autority, ktoré je s rozhodnutím súdu prvej inštancie v priamom rozpore, ide o nezrozumiteľné a zmätočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie, je vzhľadom na uvedené vnútorne nekonzistentné, nelogické, zmätočné a nezrozumiteľné, a preto nepreskúmateľné. Odvolací súd sa dostatočne a dôkladne nezaoberal ani odvolacími námietkami dovolateľa týkajúcimi sa skutočnosti, že súd prvej inštancie nedostatočne posudzoval dôkazy predložené žalobcom, pričom tieto dôkazy nehodnotil komplexne, ale jednostranne v neprospech žalobcu. Závery odvolacieho súdu v bode 14. sú nezrozumiteľné a nie je z nich možné porozumieť, ako vlastne vyhodnotil odvolací súd predložené dôkazy, lekárske správy, alebo ako vyhodnotil jednotlivé odvolacie námietky žalobcu týkajúce sa neprávneho posúdenia jednotlivých dôkazov. Súdny tieto dôkazy hodnotili izolovane, pri hodnotení dôkazov sa oba súdy zamerali iba na spôsobilosť žalobcu viesť po poškodení zdravia motorové vozidlo a úplne odignorovali skutočnosť, že u žalobcu bol psychológom konštatovaný posttraumatický šok. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vyhodnotili, že dovolateľ nepreukázal zásah do súkromného a rodinného života, resp. že sa nemohol po úraze venovať svojim záľubám, aktivitám s partnerkou, cestovaniu, jazde na motorke, avšak bez toho, aby sa vysporiadali s vykonaným dokazovaním v celom rozsahu, a to vrátane výsluchu žalobcu. Súdy z výpovede dovolateľa - žalobcu, si izolovane vybrali len niektoré jeho tvrdenia bez toho, aby tento postup vysvetlili, pričom išlo len o také tvrdenia, ktoré vyhodnotili v neprospech žalobcu (tvrdenia žalobcu, ktoré odvolací súd posúdil - nesprávne- v bode 14. odôvodnenia jeho rozhodnutia). Iné tvrdenia žalobcu, vyplývajúce z jeho výsluchu, súdy do úvahy nebrali. Odvolací súd ako nepravdivú vyhodnotil odvolaciu námietku dovolateľa o tom, že súd prvej inštancie opomenul stranám predniesť predbežné právne posúdenie veci. Podľa odvolacieho súdu z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 10. 6. 2024 jednoznačne vyplýva, že prvoinštančný súd si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 181 ods. 2 CSP splnil. Dovolateľ uvádza, že odvolaciu námietku nevykonania predbežného právneho posúdenia sa odvolací súd zaoberal len povrchno a vyhodnotil ju nesprávne. Dovolateľ uvádza, že skutkové tvrdenia o predchádzajúcom spôsobe života žalovaný účinne

nepoprel; nakoľko tieto jeho skutkové tvrdenia neboli žalovaným účinne popreté, bolo ich potrebné považovať za nesporné a pri rozhodovaní z nich vychádzať. Pokiaľ súd tieto skutkové vyjadrenia považoval za nepreukázané, postupoval v rozpore so zásadou rovnosti sporových strán, ako aj ust. § 151 CSP, a hrubo zasiahol práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalovaný taktiež poukazuje na skutočnosť, že súd vo svojom odôvodnení vôbec neuvádza, akými tvrdeniami žalovaný mal poprieť tieto jednotlivé skutkové tvrdenia žalobcu; ani ich ako sporné neuviedol v predbežnom právnom posúdení, čo len potvrdzuje odvoláciu, ako aj dovoláciu námietku žalobcu, že tieto skutkové tvrdenia žalobcu neboli žalovaným účinne popreté.

3.2. Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil v plnom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobca v oboch štádiách konania neunesol dôkazné bremeno a ani pre úspech potrebné a rozhodujúce tvrdenia vôbec nenastolil. Ďalej ako podporným oba súdy uviedli už ustálený právny názor dovolacím súdom, že nemajetková ujma v peniazoch prichádza do úvahy len v prípadoch, ak bola zásahom narušená fyzická integrita osobnosti až do takej miery, kedy nároky podľa § 444 Obč. zák. nepostačujú, a kedy vzhľadom na spoločenské situovanie osobnosti ako aj na intenzitu, rozsah a trvanie ako aj na ostatné špecifiká zásahu do jeho osobnosti by len odškodnenie škody na zdraví podľa § 444 Obč. zák. v spojení so zák. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia nebolo postačujúce. Až tieto špecifické znaky, pokiaľ sú najskôr v konaní zistené, potom môžu tvoriť predpoklad posudzovania akéhosi hraničného určovateľa, t. j. konkurenciu medzi náhradou škody podľa § 444 Obč. zák. a nárokmi podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. V podstate len účelovo podsúva subjektívnu nevedomosť, že neúspešný bol jedine a práve z toho dôvodu, lebo súdy zle právne interpretovali ním vznesené nároky, čím by sa vzápätí aj uchýlili k odklonu od nejakej zavedenej praxe. Žalobca doteraz nijako nepreukázal, že by ním uvedené životné činnosti ďalej nemohol v osobnom živote praktizovať. Podstatou rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu boli jednak okolnosti absencie ujmy na žalobcovej osobnosti, kedy poukazy žalobcu na svoje dodatočné životné javy a situácie, ktoré síce ani nepreukázal, aj tak by neboli takej validity, aby mohli podliehať zadosťučineniu podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. Žalovaný navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a určil, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania vo výške 100 %.

5. Dovolateľ vo svojom vyjadrení uviedol, že žalobca už v podanom odvolaní namietal, že vznik zásahu ako aj intenzitu ujmy v konaní pred súdom riadne tvrdil a preukázal. Bol to práve žalovaný, ktorý účinne skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel. Tvrdenia žalovaného, podľa ktorých dovolacie námietky žalobcu sa týkajú tzv. obiter dictum, ktoré netvorilo jadro rozhodovania, vychádzajú z nesprávnej interpretácie odôvodnenia súdneho rozhodnutia zo strany žalovaného. Dovolateľ zotrváva na názore, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov je potrebné zrušiť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku dostatočným spôsobom nevysporiadal s posúdením predbežného právneho posúdenia, ako aj s posúdením popretia skutkových tvrdení v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP; že odvolací súd sa dostatočne nezaoberal námietkami, že súd prvej inštancie nedostatočne posudzoval dôkazy predložené žalobcom, pričom tieto dôkazy nehodnotil komplexne, ale jednostranne v neprospech žalobcu; že námietkou nevykonania predbežného právneho posúdenia sa odvolací súd zaoberal len povrchné a vyhodnotil ju nesprávne.

13. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak nemôže byť úspešnou. Uvedené nachádza svoje vyjadrenie v § 150 ods. 1 a 2 CSP, v zmysle ktorého strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

14. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na názor Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 246/2019), ktorý uviedol, že sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže.

15. Podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. K tomu možno uviesť, že výslovné popretie skutkových tvrdení môže mať podobu (i) vyhlásenia, že konkrétne skutkové tvrdenie protistrany nie je pravdivé, (ii) predloženia iného skutkového tvrdenia o konkrétnych skutkových okolnostiach, alebo (iii) kombinácie predchádzajúcich.

16. Popretie skutkových tvrdení možno vnímať ako protipól uvádzania skutkových tvrdení. Popretím skutkových tvrdení tá - ktorá strana sporu vyvracia (popiera) skutkové tvrdenia uvedené druhou stranou sporu. Avšak, len také popretie skutkových tvrdení protistrany vyvolá zamýšľané procesné účinky (teda, že skutkové tvrdenia protistrany sa budú považovať za sporné), ktoré sa považuje za procesne účinné popretie skutkových tvrdení. Civilný sporový poriadok na popretie skutkových tvrdení kladie určité kvalitatívne nároky. Na to, aby sa považovalo popretie skutkových tvrdení protistrany za procesne účinné (to znamená také, ktoré vyvolá zamýšľané účinky) je potrebné, aby popierajúca strana výslovne poprela skutkové tvrdenia; a zároveň uviedla vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Popierajúca strana sporu musí uviesť aj vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Až po splnení týchto podmienok možno považovať popretie skutkových tvrdení za účinné.

17. Odvolací súd vychádzal z názoru, že v prípade uplatňovania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako iného odlišného nároku od nároku na náhradu škody podľa § 442 a nasl. OZ je potrebné, aby žalujúca strana nielen dostatočne skutkovo vymedzila základ ňou uplatneného nároku, ale tento i dôkazne podložila a skutkovo preukázala.

17.1. Podľa dovolacieho súdu vychádzal odvolací súd zo správneho názoru, že je síce pravdou, že ust. § 151 ods. 1 OZ hovorí, že skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, avšak to neznamena, že ide o tvrdenia produkované bez materiálneho podkladu. Odvolací súd poukázal, že ak totiž žalobca v konaní prezentoval určité tvrdenia, ktoré dôkazne nepodložil, nemohol následne ani žalovaný a nie je to možné od neho ani spravodlivo žiadať predkladať dôkazy, ktoré by nepodložené tvrdenia žalobcu vyvracali. Civilné sporové konanie je totiž ovládané prejednávou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena.

18. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nárok a tvrdenia žalobcu boli popreté žalovaným už vo vyjadrení k žalobe (č. l. 67). Žalovaný poprel tvrdenia žalobcu tým, že uviedol, že nárok žalobcu rozporuje čo do jeho výšky aj právneho titulu, a zároveň je názoru, že ho žalobca nepreukázal. Rovnako dovolací súd uvádza, že skutkové tvrdenia žalobcu o obmedzeniach dotýkajúcich sa jeho osobnosti v súkromnej, osobnej a najmä rodinnej sfére, ako zasiahli do jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, sa ani nedali reálne iným spôsobom zo strany žalovaného poprieť, keďže žalovaný tieto žalobcom tvrdené skutkové okolnosti sám nevnímal a nemôže o nich uviesť vlastné skutkové tvrdenia v zmysle § 151 ods. 2 CSP. Z tohto dôvodu tak žalovaný nemá priestor na iné vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach (§ 151 ods. 2 CSP). Z uvedených dôvodov je tak námietka žalobcu o nevyhnutnosti

aplikácie § 151 ods. 1 CSP vo veci nedôvodná.

19. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zrejmé právne úvahy odvolacieho súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Odvolací súd uviedol, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzal, ktoré ustanovenia zákona aplikoval a ako vec právne posúdil, a zároveň sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

20. Odvolací súd relevantným spôsobom dôvodil, že pokiaľ žalobca tvrdí, že v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý sa mu stal 13. 12. 2022 a bol klasifikovaný ako ťažká ujma na zdraví, má problémy so spánkom, nie je schopný zaspať, trpí zmenou nálad, nemôže sa venovať súkromným aktivitám s partnerkou, venovať sa trénovaniu detí karate, štandardným tancom, jazde na motorke, bolo z jeho strany potrebné, aby predložil dôkazy podporujúce jeho tvrdenia a najmä, že sa týmito aktivitám pred úrazom venoval aktívne. Podľa odvolacieho súdu tiež musí vzhľadom na konkurenciu s nárokom na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, preukázať dopad, ako sa tieto obmedzenia dotýkajú jeho osobnosti v súkromnej, osobnej a najmä rodinnej sfére, ako zasiahli do jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

21. Po vyhodnotení predložených dôkazov odvolací súd tiež zrozumiteľne vyhodnotil, že pokiaľ žalobca tvrdí, že nemôže vykonávať určité činnosti, ktorým sa venoval pred úrazom (trénovanie detí karate, štandardné tance, jazdenie na motorke), ide o čiastkové nároky spadajúce pod odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak zároveň za situácie, ak by tieto skutočnosti hodnoverne súdu doložil. Podľa odvolacieho súdu bolo rozporné, pokiaľ žalobca v súčasnosti pôsobí ako vodič z povolania, a na druhej strane tvrdí, že je obmedzený v rozvíjaní svojich aktivít a záľub, nakoľko i z poukazovaných lekárskeho správ vyplýva, že v určitom období po úraze užíval lieky ako prirodzenú reakciu na zmiernenie a odstránenie následkov ťažkej ujmy na zdraví, ktorú utrpel. Zároveň odvolací súd podotkol, že nepreukázal, ako v príčinnej súvislosti s užívaním týchto liekov došlo k zásahu do jeho súkromného, rodinného a osobného života. Podľa názoru súdov nižších inštancií bolo kontraproduktívne tvrdenie žalobcu, že na jednej strane trpí neustálou neútíchajúcou bolesťou, šumom v ušiach, rozdvojeným videním, a na druhej strane mu zo strany klinického i dopravného psychológa bolo umožnené jazdiť bez obmedzení na motorových vozidlách.

22. Zároveň z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd preštudoval zápisnicu z pojednávania zo dňa 10. 6. 2024, pričom jednoznačne vyhodnotil, že súd prvej inštancie neopomenul stranám predniesť predbežné právne posúdenie veci a svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 181 ods. 2 CSP si splnil.

23. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že porušenie uvedeného ustanovenia nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (7Cdo/111/2020, 1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020). Ak samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to totiž žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie.

23.1. Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa

konkrétnej prejednávanej veci.

24. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

25. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovolaním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

26. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

27. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

27.1. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení

účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

28. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

28.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namieta existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

30. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

31. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

32. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

32.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

33. Dovolateľ namietal nesprávnosť záveru, že ujmy zo zásahu do zdravia, ktoré sa prejavia v

osobnostnej sfére, resp. v súkromnom, rodinnom živote poškodeného, sú kryté iba cez ust. § 444 Občianskeho zákonníka (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia), pričom žalobca poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013.

34. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

35. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

35.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

35.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi odvolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

36. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulétine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

37. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou

nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

38. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/65/2013 konštatoval: „Nemajetkovou ujmom v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 O. z. je taká ujma, ktorá sa premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieťa do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 O. z.) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 O. z.). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 O. z. je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvrátiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 O. z.) je pokúsiť sa poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia)... Podľa dovolacieho súdu záver odvolacieho súdu, že rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví.“

39. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa z daného právneho názoru najvyššieho súdu (sp. zn. 7Cdo/65/2013) žiadnym spôsobom neodklonil, pričom aj sám naň odkazoval. Odvolací súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upravenú § 11 a nasl. OZ (a s ním spojeným právom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch) a právom na náhradu škody v zmysle § 415 a nasl. OZ, medzi týmito dvoma inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. Odvolací súd tiež poukázal, že súdna prax nevylučuje, že s určitým skutkovým javom je spojený vznik nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako i náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej na osobnostných právach, má však vždy na zreteli odlišnosť vzťahov, z ktorých sú tieto nároky vyvodzované a tiež právnu úpravu, ktorá na ne dopadá.

40. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom na základe vykonaného dokazovania ale dospeli k záveru, že pokiaľ žalobca tvrdí, že nemôže vykonávať určité činnosti, ktorým sa venoval pred úrazom, ide o čiastkové nároky spadajúce pod odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak zároveň za situácie, ak by tieto skutočnosti hodnoverne súdu doložil. Podľa súdov bolo rozporné, pokiaľ žalobca v súčasnosti pôsobí ako vodič z povolenia, a na druhej strane tvrdí, že je obmedzený v rozvíjaní svojich aktivít a záľub, nakoľko i z poukazovaných lekárskejších správ vyplýva, že v určitom období po úraze užíval lieky ako prirodzenú reakciu na zmiernenie a odstránenie následkov ťažkej ujmy na zdraví, ktorú utrpel. Súd na základe skutkových okolností prípadu vyhodnotil, že žalobca nepreukázal, ako v príčinnej súvislosti s užívaním týchto liekov došlo k zásahu do jeho súkromného, rodinného a osobného života.

41. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Taktiež je zrejmé, že dovolateľ v dovolaní nepoukázal na žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého by sa súdy nižších inštancií odklonili. Žalobca tak nedôvodne namieta odklon od judikatury najvyššieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/6/2017).

42. Z uvedených dôvodov preto dovolateľom vymedzená otázka nespĺňa kritériá vymedzenia

dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 432 až § 435 CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť ani spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

43. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

44. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulovaná otázka nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Rovnako dovolateľ neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

45. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.